

3 - Moje prawa w trakcie rozprawy

Jaki jest zakres właściwości każdego z sądów?

Istnieją trzy rodzaje przestępstw i trzy rodzaje sądów właściwych do ich rozpoznawania:

- wykroczenie (*contravention*) = sąd policyjny, orzekający w składzie jednego sędziego, (*tribunal de police*)
- występki (*délit*) = wydział poprawczy sądu okręgowego, orzekający w składzie trzech sędziów, z wyjątkiem spraw dotyczących naruszeń przepisów ruchu drogowego, które są rozpoznawane w składzie jednego sędziego, (*chambre correctionnelle du tribunal d'arrondissement*)
- zbrodnie (*crime*) = wydział karny sądu okręgowego, orzekający w składzie trzech sędziów, (*chambre criminelle du tribunal d'arrondissement*)

Sąd może postanowić o rozpatrywaniu sprawy z wyłączeniem jawności, np. jeżeli pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa jest dziecko.

W jakim zakresie możliwa jest zmiana postawionych zarzutów/aktu oskarżenia przez rozprawą główną?

Co do zasady, sąd rozpoznający sprawę nie ma obowiązku podtrzymać wstępnej kwalifikacji prawnej czynu.

Aby możliwa była zmiana zarzutów, musi chodzić o ten sam czyn, który był podstawą wszczęcia postępowania.

Co się stanie, jeżeli na rozprawie głównej przyznam się do winy w odniesieniu do wszystkich stawianych mi zarzutów?

Nie możesz przyznać się do winy, choć możesz przyznać się do popełnienia czynu. Sędzia może też nie uwzględnić przyznania się do popełnienia danego czynu, jeżeli oświadczenie wydaje mu się mało wiarygodne. Przyznanie się do popełnienia danego czynu może być jednak potraktowane jako okoliczność łagodząca.

Jakie prawa przysługują oskarżonemu podczas rozprawy głównej?

Czy muszę być obecny na rozprawie głównej? Czy może odbyć się beze mnie?

Twoja obecność w sądzie jest obowiązkowa, chyba że przedstawiś usprawiedliwienie, np. zaświadczenie lekarskie. Rozprawa może zostać w takim przypadku odroczone. Na rozprawie może cię też reprezentować twój adwokat, chyba że sąd uzna, iż twoja obecność jest konieczna. W sprawach dotyczących zbrodni, stawiennictwo osobiste jest obowiązkowe.

Czy mogę uczestniczyć w rozprawie za pośrednictwem wideokonferencji, jeżeli mieszkam w innym państwie członkowskim? Czy muszę się na to godzić?

Prawo nie przewiduje możliwości uczestniczenia w rozprawie osoby mieszkającej w innym państwie członkowskim za pośrednictwem wideokonferencji.

Czy muszę być obecny w trakcie całej rozprawy?

Tak, ponieważ sędzia w każdym czasie może poprosić cię o zabranie głosu.

Czy przysługuje mi prawo do skorzystania z pomocy tłumacza, jeżeli nie znam języka, w którym prowadzone jest postępowanie, ?

Prawo do skorzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie rozumiesz języka postępowania lub nie mówisz w tym języku, stanowi prawo podstawowe gwarantowane przez europejską konwencję praw człowieka. Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy nie zostaną jednak przetłumaczone.

Czy muszę mieć adwokata? Czy zostanie ustanowiony dla mnie obrońca? Czy mogę zmienić adwokata?

Masz prawo bronić się samodzielnie lub skorzystać z pomocy wybranego przez siebie adwokata, a jeżeli opłacenie kosztów udziału adwokata przekracza twoje możliwości finansowe, masz prawo do pomocy obrońcy z urzędu (pomoc prawna). W każdym czasie możesz zmienić adwokata.

Czy podczas rozprawy mogę zabierać głos? Czy podczas rozprawy muszę zabierać głos? Czy mam prawo zachować milczenie, czy mam prawo do nieobciążania samego siebie?

Masz prawo ustosunkować się do wszystkich zarzutów. Masz również prawo odmówić składania wyjaśnień w odniesieniu do stawianych ci zarzutów.

Jakie konsekwencje zostaną wyciągnięte, jeśli w trakcie procesu nie będę mówił prawdy?

Jeżeli podczas rozprawy nie mówisz prawdy, istnieje możliwość, że kara zostanie wymierzona w wyższym wymiarze.

Czy mogę zakwestionować obciążające mnie dowody? W jaki sposób? Dlaczego?

Możesz próbować podważyć dowody na twoją niekorzyść wszystkimi sposobami np. dowodami z zeznań świadków, z dokumentów, argumentami lub dowodem z opinii biegłych.

Jakiego rodzaju dowody mogę przedstawić na swoją obronę ?

Sąd musi wziąć pod uwagę wszystkie środki dowodowe.

W jakich okolicznościach mogę powoływać te dowody?

Dowody te można powołać, jeżeli spełniają dwa warunki: po pierwsze, zostały prawidłowo dołączone do akt sprawy; po drugie, strony mogły swobodnie odnieść się do tych dowodów na rozprawie.

Czy aby zebrać dowody na moją korzyść, mogę skorzystać z usług prywatnego detektywa? Czy takie dowody są dopuszczalne?

Skorzystanie z pomocy wynajętego detektywa w celu uzyskania dowodów nie jest zakazane, lecz detektyw ten musi działać całkowicie zgodnie z prawem.

Czy ja lub mój adwokat możemy zadawać pytania innym świadkom w sprawie? Czy możemy podważać ich zeznania?

Prawo do przesłuchiwania świadków jest jednym z praw przysługujących każdemu oskarżonemu o popełnienie czynu zagrożonego karą na mocy art. 6 ust. 3 europejskiej konwencji praw człowieka. Obrona może powoływać i przesłuchiwać świadków w celu oczyszczenia cię z zarzutów na takich samych prawach, na jakich powołuje się i przesłuchuje świadków zeznających przeciwko tobie.

Czy zostaną uwzględnione informacje z rejestru karnego na mój temat?

Podczas rozprawy sąd będzie miał stały dostęp do wszelkich informacji znajdujących się w rejestrze karnym dotyczących twojej dotychczasowej karalności.

Czy zostaną uwzględnione informacje dotyczące mojej dotychczasowej karalności w innym państwie członkowskim?

Nie, jeśli chodzi o powrót do przestępstwa. Tak, w przypadku orzeczenia kary w zawieszeniu.

W jaki sposób może zakończyć się rozprawa?

Sąd może uwolnić cię od wszystkich lub części zarzutów. Sąd może cię też uznać za winnego. Kara, która zostanie wobec ciebie orzeczona, będzie zależeć od rodzaju przestępstwa, które popełniłeś.

Karami orzukanymi za zbrodnie są:

- kara dożywotniego pozbawienia wolności lub kara pozbawienia wolności od lat 5 do 30;
- kara grzywny w wysokości co najmniej 251 EUR;
- przepadek;
- utrata tytułu, stopnia, urzędu, stanowiska lub miejsca pracy zajmowanego w sektorze publicznym;
- pozbawienie pewnych praw publicznych;
- zamknięcie przedsiębiorstwa lub zakładu;
- podanie wyroku lub jego części do publicznej wiadomości na koszt skazanego;
- zakaz wykonywania pewnych zawodów lub pewnej działalności.

Karami orzukanymi za występki są:

- kara pozbawienia wolności (od 8 dni do 5 lat);
- kara grzywny w wysokości co najmniej 251 EUR;
- przepadek;
- pozbawienie pewnych praw publicznych;
- zamknięcie przedsiębiorstwa lub zakładu;
- podanie wyroku do publicznej wiadomości ;
- zakaz wykonywania pewnych zawodów lub pewnej działalności;
- zakaz prowadzenia pewnych pojazdów;
- jeżeli kara pozbawienia wolności nie przekracza 6 miesięcy, sędzia może dokonać jej zamiany i skierować skazanego do pracy na cele społeczne w wymiarze od 40 do 240 godzin.

Karami orzukanymi za wykroczenia są:

- kara grzywny od 25 do 250 EUR, chyba że prawo stanowi inaczej;
- przepadek;
- zakaz prowadzenia pewnych pojazdów.

Sąd orzekł karę pozbawienia wolności. Jak kara ta zostanie wykonana?

W Luksemburgu decyzję o sposobie wykonywania kar pozbawienia wolności podejmuje nie sędzia, lecz prokurator.

Jest kilka możliwości:

Odbycie kary w częściach

Odbycie kary w częściach umożliwia skazanemu, który nie jest niebezpieczny, odbycie kary w uzgodnionych okresach.

Częściowe pozbawienie wolności

System ten umożliwia skazanemu wykonywanie pracy zawodowej albo kontynuowanie kształcenia lub szkolenia poza zakładem karnym.

Warunkowe zwolnienie

Skazany może być zwolniony po odbyciu połowy kary.

Przepustka z zakładu karnego

Przepustka z zakładu karnego to zezwolenie na czasowe opuszczenie zakładu karnego na część dnia lub okresy

trwające 24 godziny. Czas ten wlicza się do okresu kary.

Zawieszenie wykonania kary

Mając na względzie warunkowe lub bezwarunkowe zwolnienie skazanego, można orzec zawieszenie wykonania kary wobec skazanego, którego zachowanie w trakcie dotychczasowych przepustek było nienaganne.

Dozór elektroniczny

Dotychczas prawo nie przewidywało takiej możliwości.

Jaką rolę w postępowaniu sądowym odgrywa pokrzywdzony?

Pokrzywdzony może zostać przesłuchany w charakterze świadka. Może on również wystąpić z roszczeniami z powództwa cywilnego, tzn. domagać się zasądzenia odszkodowania. Pokrzywdzony może wypowiadać się w sprawie rozpoznawanego przestępstwa i jego konsekwencji. Pokrzywdzonemu przysługuje prawo wniesienia apelacji od wyroków sądu, lecz tylko w odniesieniu do roszczeń dochodzonych z powództwa cywilnego.

Ciekawe strony

[Organizacja sądów](#)

[Kodeks karny](#)

[Kodeks postępowania karnego](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 10/09/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.